

Hundefører Wenche Trana med golden retrieveren Minga går ukentlige spaserturer med pasient Petter Vogt. Petter Vogt og Minga har funnet tonen, til gjensidig glede.

■ Tekst og foto: Jartrud Høstmælingen

Terapihunder hjelper!

---

*Dyreassistert terapi er en
suksess ved Cathinka
Guldberg-senteret i Oslo.
Om alt går etter planen vil det
være elleve hunder med førere i
full sving fra årsskiftet.*

I en sofagruppe i hallen på Cathinka Guldberg-senteret sitter det en liten samling eldre pasienter. Plutselig blir den litt monotone stemningen avbrutt:

– Her kommer jeg med Jojo – noen som har lyst å hilse på, spør en kvinne som kommer ruslende med en labradoodle, en ny og allergivennlig hunderase krysset frem mellom puddel og labrador. En av de eldre mennene strekker seg frem mot hunden for å klappe den, mens en annen kommenterer:

– Han har et slags skilt på seg?

– Ja, han er terapihund, svarer hundefører Anne Gjertsen.

– Jasså, er'n terrapeut, svares det, mens ansikter sprekker opp i smil rundt bordet.

Cathinka Guldberg er det første sykehjemmet i Norge med tilbud om dyreassistert terapi gjennom NODAT, Norsk forening for dyreassistert terapi. Frivillighetsleder Tonje Bjertness Reiss forteller at hun ble fascinert av

Hundefører Anne Gjertsen (til høyre) med labradoodlen Jojo har vært med siden starten, og begge stortrives med oppgaven. Frivillighetsleder Tonje Bjertnes Reiss prioriterer spesielt dette tilbudet, selv om det også tilbys høytlesning, boktralle og besøkvenner på sykehjemmet.

måned med ukentlige timelange besøk av omplasseringshunden Spiran og hennes eier Loretta tok han selv initiativet til å besøke kafeen. Pasienten har fått et nytt liv, og det er laget en dokumentarfilm om ham og hunden som kan ses på TV2 God Morgen Norges nettsider (se faktaboks).

Mediedekningen er forresten upåklagelig – et annet fjernsynsteam har nettopp avsluttet filming ved sykehjemmet, og serien med arbeidstittel «Hunder i uniform» skal vises til høsten i hele Skandinavia.

Godt utbytte for personer med demens

Også Petter Vogt, som har en demenssykdom, har fått bedre livskvalitet etter jevnlig besøk av hundeekipasje. Vogt er en fysisk sterk mann og trenger mer mosjon enn mange av de eldre pasientene. I tillegg til de vanlige trimtilbudene får han bli med på lengre ukentlige turer med hunden Minga som følgesvenn.

Det er flere nytteaspekter når det gjelder personer med demens og hundeeassisterte aktiviteter og terapi, opplyser Reiss:

- Det gir en ekstra motivasjon for å komme seg ut på tur.
- Medikamentbruken reduseres på grunn av mindre uro. Av den grunn ønsker Cathinka Guldborg-senteret å benytte de neste ekipasjene ved demensavdelingen.
- Hunden har kontaktskapende og sosialiserende evner som fører til et bedre miljø blant både pasienter og ansatte og på tvers av dem.
- Hunden stimulerer det sansemotoriske apparatet, det blir mer bevegelse hos den enkelte gjennom klapping, kosing og pelsstell/børsting, og den kan tilfredsstillende etterlengtet kroppskontakt.
- Hormonet oksytosin frigjøres ved nærhet og berøring. Det virker antistressende og gir en følelse av velbehag hos både mennesker og dyr.

– Vi ser hvor lite som skal til for å glede pasientene. Det er små enkeltøyeblikk av nærhet, ubetinget kjærlighet, varme og kontakt. De er gull verdt for dem det gjelder. Det er lettere å samhandle med en pasient som har hatt møte med en terapihund, fordi vedkommende er mer positiv og avslappet etter å ha hatt en god opplevelse. Det er en merkbar endring i stemningen i et rom når en hund kommer inn. Spenninger blir løst opp og det skapes en fin atmosfære som gir gode etterdønninger lenge etter at hunden har forlatt gruppen. En hund kan gi

opplegget mens hun studerte fysioterapi i Tyskland. Der, i tillegg til i USA og Sverige, har de drevet forskning på dette i flere år. I Sverige mottar opplæringsinstansen for dyreassistert terapi, Vårdhundskolan, offentlig støtte.

Cathinka Guldborg-senteret har hatt tre ekipasjer¹ i halvannet år nå, og satser på en økning med ytterligere tre innen sommeren. Deretter fem til fra årsskiftet.

– *Tatt i betraktning de 127 beboerne ved sykehjemmet er dette lite, men alle monner drar, sier Reiss. Hun håper at bydel St. Hanshaugen/Ullevål skal være like positiv til å yte den nødvendige økonomiske støtten denne gangen som de har vært hittil.*

Utenfor vinduene ses en av de andre hundeekipasjene som Cathinka Guldborg-senteret har knyttet til seg. Det er Wenche Trana med labradoren Minga som er på vei tilbake sammen med pasient Petter Vogt. De har vært på tur nede ved elven i det fine vårværet, de prater og ler mens de nærmer seg inngangsdøren.

Raske resultater

Tonje Bjertnes Reiss forteller at de positive endringene kom kort tid etter at de fikk den første ekipasjen. En noe yngre pasient har bodd der i flere år, invalidisert av en alvorlig neurologisk sykdom. Pasienten var dypt deprimeret, og i lengre tid hadde han ikke vært interessert i å være med på noen av de foreslåtte aktivitetene, og hadde ikke vært ute av rommet på lenge. Etter halvannen

¹ Ekipasje: En hund og dens fører (red.)

positive ringvirkninger på en hel avdeling, hvor både ansatte og pasienter blir berørt, sier Reiss.

– Jeg har vært med siden starten for halvannet år siden, og det er svært givende å se hvilken glede vi er med å skape, sier Anne Gjertsen. Hun er ukentlig inne på en avdeling for personer med demens sammen med hunden Jojo. Selv om det er én dame de er valgt ut til å besøke, merker hun glede og gjenkjennelse blant de andre i avdelingen når hun kommer.

– Det er veldig positivt at dette opplegget er forankret helt opp til direktøren, slik at alle de ansatte er innforstått med hvorfor jeg er her. Det behøver ikke skje så mye, det viktigste er godfølelsen som sprer seg i rommet. Noen ganger spaserer vi en tur med gåstolen i korridorene, vi ruller ball mellom hunden og pasienten, jeg har med godbiter som de får gi ham, han gjør småkunster som å balansere noe på snuten. Det skaper både stemning og samhold i gruppen, sier Gjertsen.

Kvalitetssikret

D&A spør om allergiske reaksjoner og frykt for hunder blant beboere og ansatte er et problem?

– Livet har ikke vært levd i sterile omgivelser før de kom hit. Det er likevel rutiner som følges ved at hundene alltid kommer nyvaskede, og at de ikke oppholder seg der det er mennesker som reagerer allergisk, formidler at de ikke er interessert eller har hundeskrek, sier Reiss.

Kvalitetssikringen av opplegget ivaretas ved at bare ekipasjer uteksaminert ved NODAT (2) får komme til senteret. Det betyr at både hund og eier har gått gjennom omfattende kurs der. Og ikke alle oppfyller de strenge kravene, forteller Reiss.

– Det finnes mennesker som ikke er egnet til akkurat denne type jobb og som ikke har kommet gjennom nåløyet. Og det finnes hunder som ikke er sterke nok psykisk til ikke å la seg affisere av mer eller mindre kontrollerte utfall hos pasientene, høyrostedede stemmer, ustø gange, piller som triller over gulvet, røff behandling og sterk medisinalukt fra dem som vil ha nærkontakt. Vi skriver kontrakter og har klare avtaler om hvem som skal besøkes når og hva som skal skje. Nodat er svært profesjonelle, og vi har full tillit til deres utdannelsesopplegg. Vi har holdt informasjonsmøter for de ansatte med undervisning i de gode effektene dette gir, basert på forskningsresultater. På neste postmøte er det en ny informasjonsrunde, og da skal hundeequipasjene være med, forteller Reiss.

– Det vanskeligste er å velge ut hvem som skal være den «heldige vinner» av en fast terapihund, sier Reiss.

– Det er så mange som ønsker det og vil ha nytte av det, og så altfor få hunder til disposisjon.

Hun håper det skal bli som i Sverige, med full offentlig støtte til opplæringsinstansen.

Mer om terapihunder

1. «Hunder er medisin» kan lastes ned fra: <http://www.tv2.no/gmn/hunder-er-medisin-3179205.html>
2. Norsk organisasjon for dyreassistert terapi (NODAT) er en tverrfaglig ideell organisasjon som har som formål å spre informasjon om og legge til rette for dyreassistert terapi i Norge. Utdannelse og oppfølging fra NODAT koster omtrent ti tusen kroner per ekipasje. Dette betales foreløpig av institusjonene (fordi det ikke gis statlig støtte) slik at de frivillige ikke skal ha utlegg. Hjemmeside: www.nodat.no
3. Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås tilbyr introduksjonskurs i dyreassisterte intervensjoner. Kurstilbudet er et samarbeidsprosjekt mellom Senter for etter- og videreutdanning og Antrozoologisenteret på Ås. Det gir 5 vekttall og ble startet i 2008.

Mer informasjon fås på telefon 64 96 50 05 og www.umb.no/sevu

INFORMASJON

... det sa voff-voff her, det sa voff-voff der...

Mange sykehjem i Oslo har denne våren fått besøk av terapihund med fører, slik at de kan bli kjent med mulighetene i dyreassistert terapi. NODAT (Norsk forening for dyreassistert terapi) står for «turneen» som er betalt av Sykehjemsetaten i Oslo. Mer enn 30 sykehjem i hovedstaden har takket ja til slike besøk, og NODAT sier seg strålende fornøyd med responsen. (Red.)